

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nader onderzoek soorten

Woerden, Eiland van Woerden

Gebroeders Okkerman Vastgoed B.V.

Datum: 12 mei 2021

Projectnummer: 190383

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Kwaliteitsborging	6
2	Wettelijk kader	8
2.1	Verboden en zorgplicht	8
2.2	Opzetvereiste	8
2.3	Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing	8
3	Ecologie van de soorten	10
3.1	Rugstreeppad	10
3.2	Steenmarter	10
3.3	Bever	10
3.4	Waterspitsmuis	10
4	Onderzoekmethodiek	12
4.1	Rugstreeppad	12
4.2	Steenmarter en bever	13
4.3	Waterspitsmuis	13
5	Resultaten	15
5.1	Rugstreeppad	15
5.2	Steenmarter en bever	16
5.3	Waterspitsmuis	17
6	Conclusie en advies	18

Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de rand van de Cattenbroek Plas bevindt zich een voormalige zandwinningslocatie. De initiatiefnemer is voornemens om op deze locatie een recreatiegebied te realiseren. Hiertoe wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving.

Uit een eerder opgestelde quick scan natuur (SAB 2020) bleek dat de aanwezigheid van de rugstreeppad, steenmarter, bever en waterspitsmuis in en nabij het plangebied niet op voorhand kon worden uitgesloten. Om de gevolgen van het plan voor deze beschermde soort te onderzoeken werd geadviseerd nader onderzoek uit te voeren. Voorliggende rapportage vormt het verslag van dit onderzoek.

1.2 Plangebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied bevindt zich ten zuidoosten van de kern van Woerden (gemeente Woerden, provincie Utrecht). De omgeving van Woerden bestaat voornamelijk uit poldergebied. In de nabijheid liggen natuurgebieden als Natuurplas Breeveld, Nieuwkoopse Plassen en Reeuwijkse Plassen.

De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van de Cattenbroekerplas welke direct ten noorden van het plangebied ligt. Ten westen van het plangebied zijn vrijstaande woningen aanwezig en hier ligt een parkeerterrein. Ten zuiden en oosten ligt poldergebied met daarachter de snelweg (A12). Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK. Bewerking: SAB.

Het plangebied is deels afgesloten van de openbare ruimte. Het westelijk deel is een openbaar toegankelijk strandje. Het midden van het plangebied bestaat voornamelijk uit een vlakte met pioniervegetatie. Langs de zuidwestelijke grens van het plangebied loopt een begroeide zandrug. Tussen de zandrug en de watergang ten zuidwesten van het plangebied is veel oevervegetatie aanwezig. Het noordoostelijk deel van het plangebied en de oever met de Cattenbroek Plas bestaat uit open zandgrond zonder vegetatie. Ten slotte staan in het midden van het plangebied enkele geschakelde containers en cabines die als clubhuis voor de watersportvereniging fungeren. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek van de quick scan in mei 2020.

Zandgrond en oever Cattenbroek Plas

Centraal deel van het plangebied met pioniersvegetatie.

Groenstrook tussen zandrug en watergang.

Groenstrook tussen zandrug en watergang

Bebouwing in plangebied.

Bebouwing in plangebied.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie zal het plangebied omgevormd worden tot een recreatiegebied. Centraal in het gebied zal bebouwing geplaatst worden met onder andere voorzieningen voor horeca, een bowlingbaan en verhuur van toebehoren. Verder wordt er een boothuis, een landmark en een kiosk gerealiseerd elders op het terrein. De rest van het terrein wordt ingericht met speeltoestellen, een ligweide, een mini-golf, een evenemententerrein en een high-rope gebied. Tevens wordt de watergang ten zuiden van het plangebied op enkele extra plaatsen verbonden aan de Cattenbroek Plas. Het oosten van het plangebied zal daardoor los komen te liggen van de rest van het gebied. Op dit stuk grond word een clubgebouw voor de watersportvereniging gerealiseerd. Onderstaand figuur geeft een indruk van de voorgenomen plannen.

Schetsontwerp van de voorgenomen plannen (bron: ir. Ben Kuipers).

1.3 Kwaliteitsborging

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staat bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om te allen tijde aan onze standaard te voldoen, hanteren wij de volgende werkwijze:

- Het onderzoek wordt uitgevoerd conform geldige onderzoeksprotocollen, zoals het vleermuisprotocol (2017), de kennisdocumenten van BIJ12 (2017) en de soortinventarisatieprotocollen van het NGB (2017).
- Het afwijken van de protocollen vindt enkel plaats indien dit ecologisch goed te onderbouwen en te rechtvaardigen is.
- Het onderzoek wordt enkel uitgevoerd door deskundigen op het gebied van de betreffende soorten. Ecologen in opleiding tot deskundige zijn tijdens veldonderzoek altijd onder begeleiding van een deskundige. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van soortspecifieke ecologie en die voldoet aan één of meerdere van onderstaande punten (www.rvo.nl):
 - 1 Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - 2 Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
 - 3 Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
 - 4 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;

- 5 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van de Nederlandse natuur.
- Nadat het eerste conceptrapport gereed is, beoordeelt een collega het rapport op inhoud en vorm. De auteur verwerkt de geplaatste opmerkingen of bespreekt deze met de beoordelaar om zo tot een eensluidend advies te komen.

2 Wettelijk kader

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming (wetten.overheid.nl). De artikelen waarin in dit hoofdstuk naar wordt verwezen, komen allen uit deze wet.

2.1 Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1 tot en met 3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5 tot en met 3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

De rugstreeppad is een habitatrichtlijnsoort. Voor deze soort zijn bij ruimtelijke ontwikkeling de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.5: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

Naast de beschermde dier- en plantensoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zo veel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert (Europese Commissie, 2007). Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden (artikel 3.10, lid 2). De provincie Zuid-Holland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en

ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode (artikel 3.31). Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (artikel 3.31, lid 1 onder d). Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden (artikel 3.8 lid 1 en artikel 3.10 lid 2). Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen (artikel 3.8 lid 5). Voor de andere beschermde soorten zijn, naast deze wettelijke belangen, ook nog aanvullende belangen geldig (artikel 3.10 lid 2).

3 Ecologie van de soorten

3.1 Rugstreeppad

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats.

De volwassen dieren eten voornamelijk insecten als vliegen en mieren, maar ook spinnen en andere ongewervelden. De larven eten hoofdzakelijk organische materiaal, algen en indien beschikbaar delen van vaatplanten.

Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreeppad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009; BIJ12, 2017)

3.2 Steenmarter

De steenmarter leeft bij voorkeur in een kleinschalig, parkachtig landschap. De soort is met name aanwezig in de nabijheid van dorpen, boerderijen en ook steden. Elementen als groenstroken, heggen, bosjes en greppels zijn belangrijk voor het vinden van voedsel en als dekking. Binnen zijn leefgebied heeft de steenmarter vele schuilplaatsen, zoals boomholtes, takkenhopen, dicht struweel en ruimtes in bebouwing. Hier bewoont de soort bijvoorbeeld zolders, kruipruimtes of ruimtes in de spouw (www.zoogdiervereniging.nl).

3.3 Bever

Bevers zijn knaagdieren die leven in en nabij het water, waar ze hun voedsel zoeken en hun schuilplaatsen maken. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door bossen met bomen als wilg en es. Bos op de oever is een vereiste, open of rotsige oevers worden vermeden. Als schuilplaats wordt een hol gegraven of een burcht van takken en modder gemaakt. Daarnaast gebruiken bevers regelmatig legers om de dag door te brengen. Het leger van de bever is een plek met platgetrapte vegetatie of een kuiltje, soms bekleed met houtsnippers (zoogdiervereniging.nl).

3.4 Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon niet te voedselrijk water met goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij wordt aangetroffen langs beken, plassen, rivieren en sloten. Hij leeft binnen een straal van 500 meter langs het

water op plaatsen waar voldoende schuilmogelijkheid aanwezig is. Het leefgebied van de waterspitsmuis loopt evenwijdig aan de oever. Mannetjes en vrouwtjes hebben hier ieder hun eigen territorium, waar ze een relatief groot nest maken, in holtes of beschutte plekjes langs de oever. Ze zoeken voedsel in en langs het water en eten vooral dierlijk voedsel, zoals waterslakken, schietmotten, kevers, wormen en vliesvleugeligen (www.zoogdiervereniging.nl).

4 Onderzoekmethodiek

4.1 Rugstreeppad

4.1.1 Algemene werkwijze rugstreeppadonderzoek

Het nader onderzoek naar het leefgebied van de rugstreeppad dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het Kennisdocument van de Rugstreeppad (BIJ12, 2017). Het vaststellen van kan op verschillende manieren, het vaststellen van kooractiviteit, het vaststellen van ei-snoeren en/of larven en het aantonen van exemplaren door zichtwaarneming. Omdat het aantonen van exemplaren een zeer arbeidsintensieve methode is, heeft het aantonen van voortplanting door kooractiviteit of ei-snoeren de voorkeur.

Kooractiviteit vindt tussen de tweede helft van april en in juli plaats. De meeste kooractiviteit vindt plaats tussen half april en mei. In deze periode moeten er bij geschikte weersomstandigheden (warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval) minimaal twee avonden worden geluisterd, bij voorkeur moeten deze avonden gespreid over de periode plaatsvinden, één aan het begin en één aan het einde van de periode. Om aanwezigheid uit te sluiten moet midden juli nogmaals bij geschikte weersomstandigheden geluisterd worden.

In de maanden juni en juli is het mogelijk geschikte voortplantingswateren te onderzoeken voor de aanwezigheid van ei-snoeren of larven. Larven kunnen met een fijnmazig schepnet worden gevangen en met een loop op naam worden gebracht. Juveniele dieren kunnen in de eerste maand na de metamorfose overdag langs de oever van de voortplantingswateren worden waargenomen.

Geschikte periode voor aantonen van rugstreeppadden onderverdeeld in twee gebruikelijke methodes. De optimale periode van bemonsteren is donkergrijs gemarkeerd. Ook de lichtgrijze gemarkeerde maanden zijn geschikt.

Functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kooractiviteit												
Snoeren/ larven												

4.1.2 Toegepaste methode

Het onderzoek is uitgevoerd door het luisteren naar kooractiviteit en door het afzoeken van het oppervlaktewater en het plangebied op de aanwezigheid van eisnoeren, larven en volwassen rugstreeppadden. Ook werd geluid van de rugstreeppad afgespeeld, om kooractiviteit van deze soort uit te lokken.

Overeenkomstig de vereisten uit het kennisdocument (BIJ12, 2017) werden vijf veldbezoeken aan het gebied gebracht (zie onderstaande tabel). De veldbezoeken vonden plaats in het voorjaar en de zomer, op relatief warme avonden met weinig wind. De omstandigheden waarom daarmee geschikt voor dergelijk onderzoek. Tijdens het

veldbezoek van 24 juli 2020 is eerst het plangebied onderzocht op aanwezigheid van larven en eisnoeren in het oppervlaktewater. Vervolgens is na zonsondergang met een zaklamp naar individuen gezocht en is naar kooractiviteit geluisterd. Tijdens de veldbezoeken van 18 september en 13 oktober 2020 is gezocht naar volwassen exemplaren in hun landhabitat en tijdens de veldbezoeken van 19 april en 10 mei 2021 is naar kooractiviteit geluisterd.

Tijdstippen van de veldbezoeken en weersomstandigheden

Veldonderzoeksdata	24 juli 2020	18 september 2020	13 oktober 2020	19 april 2021	10 mei 2021
Tijd (start)	20:00	19:00	18:30	21:00	21:45
Tijd (eind)	00:00	23:00	22:30	23:00	23:45
Temperatuur (°C)	22	14	13	12	17
Windkracht (Bft)	1	0	2	1	1
Bewolking en neerslag	Licht bewolkt, geen neerslag	Licht bewolkt, geen neerslag	Helder, geen neerslag	Helder, geen neerslag	Bewolkt, geen neerslag
Weersomstandigheden	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed

4.2 Steenmarter en bever

Het onderzoek naar de steenmarter en de bever is gedaan door een sporenonderzoek en een cameravalonderzoek uit te voeren. Voor het cameravalonderzoek is een combinatie van struikrovers met lokstof en losse cameravallen gebruikt. In totaal zijn drie losse camera's en drie struikrovers verspreid over het plangebied geplaatst. Deze hebben van 18 september tot en met 13 oktober 2020 in het plangebied gehangen. Daarbij is tijdens het plaatsen en het ophalen van de camera's het plangebied uitvoerig onderzocht op sporen van de bever of de steenmarter, zoals bijvoorbeeld glijbanen en knaagsporen van de bever en uitwerpselen of prooiresten van de steenmarter.

4.3 Waterspitsmuis

Het onderzoek naar de waterspitsmuis is uitgevoerd met zogenaamde Heslinga inloopvallen. Het gebruik hiervan volgens de hieronder beschreven werkwijze is bewezen effectief voor waterspitsmuis. Op elke onderzoekslocatie werden raaien met inloopvallen geplaatst volgens methoden uit de publicaties van Bergers (1997¹) en Bergers & La Haye (2000²). Deze methode wordt de INB-methode genoemd. Met deze methode wordt efficiënt omgegaan met tijd zonder het welzijn van de muizen en de vangefficiëntie uit het oog te verliezen. Deze methode wordt standaard gebruikt voor onderzoek naar kleine zoogdieren.

De vallen zijn in raaien geplaatst. Per raai zijn op tien plaatsen ongeveer 10 meter uit elkaar steeds twee vallen geplaatst. Hierdoor is een raai van 100 meter bemonsterd. Het onderzochte gebied bestaat uit ca. 300 meter slootoever. Er zijn daarom drie raaien in het veld geplaatst, met totaal 60 vallen. De vallen zijn dicht bij de oever geplaatst

in structuurrijke delen. De vallen zijn gepaard geplaatst zodat wanneer één van de vallen reeds bezet is, een eventuele waterspitsmuis nog in de andere val in kan lopen. Op deze wijze is de trefkans maximaal. Hierdoor wordt voorkomen dat (territoriale) bosmuizen en bosspitsmuizen steeds weer alle vallen bezetten.

De vallen zijn gevuld met hooi dat de gevangen muizen warmte en beschutting biedt. Daarnaast zijn zij geaasd met appel en winterwortel, graan en veel meelwormen, dit laatste om sterfte onder de gevangen dieren, met name spitsmuizen, te voorkomen. De vallen bestaan uit twee compartimenten die in elkaar geschoven worden. In het kleine compartiment zit een klepje wat dichtvalt zodra een muis dit compartiment gepasseerd is.

Onderzoek naar waterspitsmuizen vond plaats door vallen gedurende drie vangnachten in de optimale periode te plaatsen (NDFF protocol 17.001, Zoogdiervereniging). Vallenonderzoek vond plaats in het najaar (oktober), wanneer de populatiedichtheden van muizen het grootst zijn en de trefkans het grootst is.

Op vrijdag 16 oktober zijn de vallen in het veld geplaatst om de prebaitperiode te starten, het valmechanisme staat hierbij uit waardoor de dieren niet gevangen worden. De muizen kunnen dan aan de vallen wennen als onderdeel van hun leefgebied zonder dat dit personele inspanning vergt door de noodzaak om ze periodiek te controleren en muizen vrij te laten. Zeker voor waterspitsmuis, die tamelijk argwanend is, is een dergelijke gewenningsperiode van belang. De maandagochtend erop zijn de vallen op scherp gesteld. Van maandagavond tot donderdagochtend zijn de vallen elke avond en ochtend gecontroleerd. Op donderdagochtend 22 oktober zijn de vallen voor de laatste keer gecontroleerd, verwijderd en schoongemaakt. Onderstaande tabel geeft de bezoekinformatie weer. Tijdens de week dat het onderzoek is uitgevoerd waren de weersomstandigheden zacht; er was geen nachtvorst.

Tabel met de onderzoekomstandigheden voor het onderzoek naar de waterspitsmuis.

Datum	Dagdeel	begintijd	Activiteit
16-10-2020	avond	08:59:00	uitzetten
19-10-2020	ochtend	09:00:00	scherp stellen
19-10-2020	avond	20:52:00	controle
20-10-2020	ochtend	09:05:00	controle
20-10-2020	avond	21:00:00	controle
21-10-2020	ochtend	08:58:00	controle
21-10-2020	avond	21:02:00	controle
22-10-2020	ochtend	09:00:00	controle en opruimen

5 Resultaten

5.1 Rugstreeppad

Tijdens de onderzoekrondes van 2020 zijn geen rugstreeppadden aangetroffen. Het plangebied is daarbij meerdere keren uitvoeren doorzocht op individuen. Ook is het oppervlaktewater in het plangebied onderzocht op juvenielen en eisnoeren. Tijdens het veldwerk was echter maar op enkele plekken oppervlaktewater aanwezig. De afwateringsloten stonden grotendeels droog, waardoor hier geen eisnoeren of larven aanwezig kunnen zijn. Volwassen exemplaren zijn ook niet in het plangebied waargenomen. Tijdens de veldrondes zijn wel meerdere bruine kikker en twee bastaardkikkers in en rondom het plangebied waargenomen. Er is van deze soorten in 2020 echter geen kooractiviteit waargenomen.

Op 19 april 2021 is direct ten zuiden van het plangebied in de agrarische velden kooractiviteit van de meerkikker waargenomen. Dit is een veel voorkomende soort die onder de provinciale vrijstelling valt. In en direct rondom het plangebied was geen kooractiviteit van de rugstreeppad waar te nemen. Bij de omgevingscheck is aan de oostkant van de Cattenbroekerplas kooractiviteit van twee rugstreeppadden waargenomen. De waarnemingen zijn gedaan in een poel die enkele jaren geleden als nieuw leefgebied voor de rugstreeppad is gerealiseerd. Over het algemeen was er niet heel veel kooractiviteit van amfibieën tijdens deze ronde.

Op 10 mei 2021 was er uitzonderlijk veel kooractiviteit van amfibieën in de omgeving van het plangebied. In het plangebied zelf zijn geen amfibieën waargenomen. Er was hier geen kooractiviteit en er waren geen volwassen individuen aanwezig. In de agrarische velden direct ten zuiden van het plangebied was veel kooractiviteit van de meerkikker. Verder ten oosten van het plangebied was er wel veel kooractiviteit van de rugstreeppad. Er zijn meerdere clusters van roepende rugstreeppadden gevonden. Er waren twee clusters aanwezig in het agrarisch gebied ten zuidoosten van het plangebied en drie clusters in het natuurgebied langs de oostkant van de Cattenbroekerplas. Verder ten oosten zijn ook nog enkele roepende rugstreeppadden waargenomen. De dichtstbijzijnde cluster van roepende rugstreeppadden was op circa 450 meter ten zuidoosten van het plangebied. In onderstaand figuur zijn de waarnemingen van de rugstreeppad weergegeven.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in het plangebied geen voortplantingshabitat van de rugstreeppad aanwezig is. In de omgeving van het plangebied is wel voortplantingshabitat van de rugstreeppad aanwezig, waarvan de dichtstbijzijnde op circa 450 meter van het plangebied is. Tijdens het onderzoek naar landhabitat zijn geen rugstreeppadden in het plangebied aangetroffen. Het is daarom zeer waarschijnlijk dat het landhabitat direct rondom het voortplantingshabitat ligt. Met deze onderzoeksinspanning is redelijkerwijs uit te sluiten dat het plangebied deel uitmaakt van het essentieel leefgebied van de rugstreeppad.

Luchtfoto van het plangebied (rood omkaderd) en de waarnemingen van de rugstreeppadden in de omgeving (rode sterren).

In het plangebied is in de huidige situatie geen essentieel leefgebied voor de rugstreeppad aanwezig. Tijdens de werkzaamheden is het echter wel erg belangrijk om te zorgen dat er geen tijdelijk leefgebied ontstaat. Omdat de rugstreeppad in de omgeving van het plangebied voortplantingshabitat heeft, is het goed mogelijk dat de rugstreeppad zich snel in het plangebied vestigt als hier goede omstandigheden ontstaan. Zorg daarom dat tijdens de werkzaamheden geen hopen los vergraafbaar zand in het plangebied komen te liggen. Dit kan goede schuilmogelijkheden tijdens de zomer of zelfs een rustplaats tijdens de winter vormen voor de rugstreeppad. Verder moet tijdens regenachtige perioden gezorgd worden dat er geen poelen ontstaan die enige tijd blijven liggen. De rugstreeppad kan zich hier snel in vestigen.

5.2 Steenmarter en bever

Tijdens de twee rondes van het sporenonderzoek zijn geen sporen gevonden die wijzen op het gebruik van het plangebied door de steenmarter en bever. En zijn geen glijbanen of knaagsporen van de bever gevonden en geen prooiresten, haren of uitwerpselen van de steenmarter. De wissels die in het plangebied aanwezig zijn kunnen van een groot aantal diersoorten zijn.

Op de beelden van de wildcamera's zijn ook geen beelden van de steenmarter en bever gemaakt. De camera's in de struikrovers hebben voornamelijk foto's gemaakt van de bosmuis en van verschillende vogelsoorten. De losse cameravallen hebben voornamelijk foto's gemaakt van honden, ondanks dat het plangebied niet vrij toegankelijk is. Het is daarom uitgesloten dat de steenmarter en bever in het plangebied voorkomen.

5.3 Waterspitsmuis

Tijdens de bezoeken zijn geen waterspitsmuizen aangetroffen. Wel zijn er twee dwergmuizen, vier bosspitsmuizen en veertien bosmuizen aangetroffen. Dit zijn algemene soorten die onder de provinciale vrijstelling vallen. Het is uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van het essentieel leefgebied van de waterspitsmuis.

6 Conclusie en advies

In het plangebied is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van essentiële elementen voor het leefgebied van de rugstreeppad, bever, steenmarter en waterspitsmuis. Het voorkomen van de bever, steenmarter en waterspitsmuis in en rondom het plangebied is uitgesloten. Negatieve effecten op deze soorten door de voorgenomen plannen is daarom niet aan de orde. Er is in het plangebied ook geen leefgebied van de rugstreeppad aanwezig. Vervolgstappen in het kader van de bescherming van de rugstreeppad zijn daarom niet aan de orde. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden dat er geen geschikt leefgebied ontstaat, waardoor de rugstreeppadden uit de omgeving plotseling gebruik kunnen maken van het plangebied. Dit kan door geen hopen vergraafbaar zand in het plangebied te plaatsen en eventuele poelen die ontstaan snel te dempen. Verder dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht voor algemene zoogdieren en amfibieën en dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van algemene broedvogels.

Geraadpleegde literatuur

BIJ 12. 2017. Kennisdocument Bever, *Castor fiber*.

BIJ 12. 2017. Kennisdocument Rugstreeppad, *Bufo Calamita*.

Creemers, R. van Delft, J. 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9.

Goverse, E. Herder A., J. E. & de Zeeuw. M.P. 2015. Handleiding voor het Monitoren van Amfibieën in Nederland. Vierde herziene druk. RAVON werkgroep Monitoring, Amsterdam & Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag.

SAB. 2020. Quick scan natuur. Woerden, Eiland van Woerden. SAB, Arnhem.

Websites:

www.bij12.nl

www.ndff.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.utrecht.nl

www.vleermuizenindestad.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.nl

www.zoogdiervereniging.nl